

7. Гуцал І.С. Проблеми та перспективи функціонування інвестиційних банків / І.С. Гуцал, О.А. Тимків // *Фінанси України*. – 2009. – №11. – С. 78–87.
8. Корж М.А. Пряме іноземне інвестування в умовах фінансової глобалізації / М.А. Корж // *Фінанси України*. – 2011. – №12. – С. 61–76.
9. Бобров Є.А. Аналіз діяльності неконтрольованих інвестиційних схем / Є.А. Бобров // *Фінанси України*. – 2013. – №4. – С. 98–105.
10. Науменкова С.В. Особливості управління фінансами в холдингових компаніях / С.В. Науменкова // *Фінанси України*. – 2008. – №1. – С. 93–107.
11. Основні показники діяльності банків України [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: www.bank.gov.ua
12. Основні показники діяльності банків України на 1 січня 2013 року // *Вісник Національного банку України*. – 2013. – №2. – С. 50.
13. Малютін О.К. Інвестиційна діяльність транснаціональних корпорацій в умовах посилення глобалізаційних процесів / О.К. Малютін // *Фінанси України*. – 2008. – №12. – С. 107–113.
14. Чуб О.О. Банківська діяльність в контексті інтеграції та глобалізації / О.О. Чуб // *Фінанси України*. – 2008. – №1. – С. 138–146.
15. Коваленко В.В. Методичні підходи до визначення рівня капіталізації банківської системи / В.В. Коваленко, К.Ф. Черкашина // *Фінанси України*. – 2010. – №8. – С. 73–85.
16. Корнеєв В.В. Кредитні та інвестиційні потоки капіталу на фінансових ринках / В.В. Корнеєв. – К.: НДФІ, 2003. – 376 с.
17. Структура активів банків України за станом на 01.01.2012 (у розрізі банків) // *Вісник Національного банку України*. – 2013. – №3. – С. 50–51.
18. Інвестиційно-інноваційна діяльність: теорія, практика, досвід: монографія / Денисенко М.П., Грищенко І.М., Гречан А.П. та ін.; За ред. д.е.н., проф., акад. М.П. Денисенка, д.е.н., проф. Л.І. Михайлової. – Суми: ВТД «Університетська книга», 2008. – 1050 с.
19. Іваницька О.М. Державна політика розвитку фондового ринку в Україні: нові напрями / О.М. Іваницька // *Фінанси України*. – 2011. – №7. – С. 43–50.
20. Дьяченко Я.Я. Теоретико-методологічні основи забезпечення цільового використання бюджетних коштів / Я.Я. Дьяченко // *Фінанси України*. – 2010. – №2. – С. 13–26.
21. Квасова О.П. Підвищення ефективності інвестиційної діяльності фінансових посередників на ринку цінних паперів / О.П. Квасова // *Наукові розробки молоді на сучасному етапі: VIII Всеукр. наук. конф. молодих вчених та студ., 23–24 квітня 2009 року: тези. доп.*, Київ, КНУТД, 2009. – Т. III. – С. 5–6.

УДК 336.74:330.341.1

О.Я. БАРДИН,

аспірант, Національний науковий центр «Інститут аграрної економіки»

Інноваційна діяльність як спосіб збільшення руху грошових потоків

Проаналізовано напрями руху грошових потоків. Визначено інноваційну діяльність як один із напрямів руху грошових потоків, спрямованих на збільшення надходжень грошових коштів за рахунок інновацій, впроваджених на сільськогосподарському підприємстві.

Ключові слова: грошові потоки, операційна діяльність, інвестиційна діяльність, фінансова діяльність, інноваційна діяльність, інновації.

Проанализированы направления движения денежных потоков. Определена инновационная деятельность как одно из направлений движения денежных потоков, направленных на увеличение поступлений денежных средств за счет инноваций, внедренных на сельскохозяйственном предприятии.

Ключевые слова: денежные потоки, операционная деятельность, инвестиционная деятельность, финансовая деятельность, инновационная деятельность, инновации.

An article analyzed the directions of cash flow. Defined innovative activities as one of the areas of cash flow, aimed at increasing cash receipts through innovation, implemented in an agricultural enterprise.

Keywords: cash flow, operating activities, investing activities, financing activities, innovative activities, innovation.

Постановка проблеми. В умовах ринкової економіки важливим завданням є визначення фінансової стійкості підприємства, оскільки від неї залежить здатність підприємства генерувати грошові потоки. Наявність грошей у підприємства визначає можливість його виживання і подальшого розвитку. Грошові кошти – обмежені ресурси, тому важливим є створення на підприємствах механізму ефективного управління грошовими потоками та збільшення їхніх надходжень.

Аналіз досліджень та публікацій з проблеми. Концепція грошових потоків підприємства виникла у США в середині 50-х років ХХ століття. Розробка основних положень даної концепції належить зарубіжним економістам: Л.А. Бернстайну, Ю. Бригхему, Дж. К. Ван Хорну, Ж. Рішару, Д.Г. Сіглу, Д.К. Шіму та іншим.

В останнє десятиліття проблеми грошових потоків знаходять відображення в роботах вітчизняних економістів: І.Т. Балабанова, В.В. Бочарова, І.А. Бланка, В.В. Ковальова, А.І. Крилова, Н.А. Нікіфорової, Л.В. Донцової, Є.С. Стоянової та інших.

Метою статті є виявлення способів збільшення надходження грошових потоків та ефективного їх використання.

Виклад основного матеріалу. У фінансовій літературі грошовий потік розглядається як стійка сукупність розподілених у часі процесів надходження та вибуття грошових

ІННОВАЦІЙНО-ІНВЕСТИЦІЙНА ПОЛІТИКА

коштів, що генеруються суб'єктом господарювання в результаті здійснення його операційної, інвестиційної та фінансової діяльності.

Грошові потоки є найважливішим самостійним об'єктом управління підприємства, який допомагає досягнути поставлених поточних і стратегічних цілей та сприяє формуванню позитивних фінансових результатів. Для того щоб зрозуміти реальний рух грошових коштів на підприємстві, оцінити синхронність надходження та витрачання, а також поєднати величину отриманого фінансового результату зі станом грошових коштів на підприємстві, доцільно виділити та проаналізувати всі напрями їх надходження та вибуття.

Можна виділити такі напрями грошових потоків [1, с. 73–74]:

- відшкодування витрат на виробництво, реалізацію продукції та за отримані послуги;
- виконання фінансових зобов'язань перед державою, банками та іншими підприємствами;
- формування фондів грошових коштів;
- здійснення фінансових та інвестиційних операцій.

Залежно від видів господарської діяльності розрізняють грошові потоки від операційної, фінансової та інвестиційної діяльності. По кожному з трьох видів виділяють надходження грошових коштів на підприємство та їх вибуття (див. табл.) [2, 3].

Під операційною (основною) діяльністю підприємства розуміють основну діяльність, а також інші види діяльності, які не є інвестиційною чи фінансовою. Основна діяльність являє собою головний компонент всієї господарської діяльності підприємства, визначає його профіль, тому її грошовий потік займає найбільш вагомий вагу в сукупному грошовому потоці підприємства

Інвестиційна діяльність – це придбання та реалізація необоротних активів, а також тих фінансових інвестицій, які не є складовою частиною еквівалентів грошових коштів. Інвестиційна діяльність підприємства носить підпорядкований характер по відношенню до операційної діяльності, тому надходження і вибуття грошових коштів інвестиційної діяльності повинні виявлятися темпами розвитку операційної діяльності.

Залежно від об'єктів інвестування розрізняють такі форми інвестиційної діяльності [4, с. 10–11]: інноваційна діяльність та капітальні вкладення.

Відповідно до Закону «Про інвестиційну діяльність» інноваційна діяльність – одна з форм інвестиційної діяльності, що здійснюється з метою впровадження досягнень науково-технічного прогресу у виробництво і соціальну сферу [5].

Економічна енциклопедія дає такі визначення інноваційної діяльності [6]: інноваційна діяльність – вид діяльності, пов'язаний із трансформацією наукових досліджень і розробок, інших науково-технологічних досягнень у новий чи покращений продукт, введений на ринок, у новий чи покращений технологічний процес, що використовується в практичній діяльності, чи новий підхід до соціальних послуг.

Інноваційна діяльність (від англ. innovation – нововведення) – діяльність, спрямована на використання і комерціалізацію результатів наукових досліджень та розробок, випуск на ринок нових конкурентоспроможних товарів і послуг.

Інноваційна діяльність – діяльність, спрямована на комерціалізацію накопичених знань, технологій і обладнання. Результатом інноваційної діяльності є новий або додатковий продукт або продукт з новими якостями.

Капітальні вкладення – частина інвестицій, спрямована на відтворення основних засобів виробничого і невиробничого призначення, на створення нових, реконструкцію і розвиток наявних основних засобів, включаючи об'єкти соціальної сфери.

Пропонуємо розглянути інноваційну діяльність як вид діяльності, спрямований на збільшення надходження грошових потоків за рахунок інновацій впроваджених на підприємстві (наприклад, товарна – впровадження нового продукту, управлінська – реорганізація структури управління). Ці нововведення можуть бути предметом відповідних інвестиційних проєктів, що породжують грошові потоки, які окуповують капітальні вкладення. Адже підприємства, які спроможні забезпечити безперервну та інтенсивну конвертацію наукових знань у нові технології і товари, отримують незаперечні переваги та мають стійкі темпи фінансового забезпечення економічного зростання. Постійний потік інновацій в змозі якщо не нейтралізу-

Надходження та вибуття грошових потоків на підприємстві залежно від видів господарської діяльності

Види діяльності	Надходження грошових коштів на підприємство	Вибуття грошових коштів з підприємства
Операційна	– виручка від реалізації товарів, робіт і послуг; – аванси, отримані від покупців; – погашення дебіторської заборгованості; – надходження від погашення бартеру	– оплата рахунків постачальників і підрядників; – виплата заробітної плати; – відрахування до бюджету та позабюджетних фондів; – оплата процентів за кредит
Інвестиційна	– кошти, отримані від реалізації основних засобів і нематеріальних активів; – дивіденди, проценти від довгострокових капітальних вкладень; – повернення інших капітальних вкладень	– придбання основних засобів і нематеріальних активів; – капітальні вкладення; – довгострокові фінансові вкладення
Фінансова	– короткострокові кредити та позики; – довгострокові кредити та позики; – надходження від емісії акцій; – цільове фінансування	– повернення короткострокових кредитів і позик; – повернення довгострокових кредитів і позик; – виплата дивідендів; – погашення векселів

вати, то послабити та посунути в часі дію закону убуючої продуктивності. В економічному словнику «закон убуючої продуктивності (віддачі)» трактується як принцип, відповідно до якого при збільшенні одного виду витрат при незмінності всіх інших видів витрат, продуктивність від цього змінного фактора починає скорочуватися. [7] Наприклад: використання ресурсів у сільському господарстві (земля, праця, техніка) – незмінні за величиною; змінюється кількість внесених добрив на 1 га землі, і це впливає на приріст врожаю.

На сьогодні інновації стають основним засобом збільшення прибутку господарюючих суб'єктів за рахунок поліпшення задоволення ринкового попиту та зниження виробничих витрат [8, с. 61]. В умовах організації виробництва на підприємствах перешкодою на шляху до змін є керівники, яким притаманні такі риси, як: мислення категоріями вчорашнього дня; впевненість у власній правильності суджень; байдужість до прояву індивідуалізму та самостійності; неприйняття організаційних інновацій. Для усунення таких перешкод розвиток інноваційної діяльності потребує кадрового забезпечення та формування і раціонального використання інноваційного потенціалу підприємства.

Щодо останнього виду господарської діяльності, то під фінансовою діяльністю розуміють діяльність, яка спричиняє зміну розміру та складу власного та позиченого капіталу підприємства. Вона пов'язана з вкладанням у підприємство: отриманням позик, кредитів, розрахунки з акціонерами та інвесторами, короткострокові фінансові вкладення [8, с. 322]. Фінансова діяльність носить підпорядкований характер по відношенню до операційної та інвестиційної діяльності, відповідно грошовий потік фінансової діяльності має фор-

муватися не у збиток операційній і інвестиційній діяльності підприємства.

Висновки

З вище викладеного можна визначити грошові потоки як сукупність розподілених у часі надходжень і виплат грошових коштів у готівковій та безготівковій формі, що генеруються в процесі операційної, інвестиційної, в тому числі інноваційної та фінансової, діяльності підприємства.

Список використаних джерел

1. Сороківська М.В., Юсипович О.І. Фінансовий менеджмент (математичний інструментарій): Навч. посіб. – Львів: «Новий Світ–2000», 2011. – 284 с.
2. Фінансовий менеджмент: Підручник / Кер. кол. авт. і наук. Ф 59 ред. проф. А.М. Поддєрьогін. – К.: КНЕУ, 2008. – 536 с.
3. Кузнецова И.Д. Управление денежными потоками предприятия: учебное пособие; под ред. А.Н. Ильченко / Иван. гос. хим.-технол. ун-т. – Иваново, 2008. – 193 с.
4. Вінник О.М. Інвестиційне право: Навч. посіб. – К.: Атіка, 2000. – 263 с.
5. Закон України «Про інвестиційну діяльність» від 18.09.91 №1560 // Відомості Верховної Ради України. – 1991. – №47.
6. Економічна енциклопедія: у трьох томах. Т. 1 / Редкол.: С.В. Мочерний (відп. ред.) та ін. – К.: ВЦ Академія, 2000. – 864 с.
7. Райзберг Б.А., Лозовский Л.Ш., Стародубцева Е.Б. Современный экономический словарь. – 2-е изд., испр. М.: ИНФРА-М, 1999 – 479 с.
8. Сучасні концепції менеджменту: Навч. посіб. / За ред. д.е.н., проф. Л.І. Федулової. – К.: Центр учбової літератури, 2007. – 536 с.

І.П. ПЕТРОВСЬКА,
викладач, Національний технічний університет України «КПІ»

Оцінювання рівня сформованості державної інноваційної політики в машинобудуванні

У статті систематизовано ендогенний компонент оцінювання ефективності державної інноваційної політики. Запропонована методика оцінювання дозволила виявити основні проблеми у сформованості державної інноваційної політики в машинобудуванні.

Ключові слова: інновація, державна інноваційна політика, інноваційний процес, ендогенний компонент, експертний метод, ефективність, машинобудування.

В статье систематизирован эндогенный компонент оценки эффективности государственной инновационной политики. Предложенная методика оценки позволила выявить основные проблемы в сформированности государственной инновационной политики в машиностроении.

Ключевые слова: инновация, государственная инновационная политика, инновационный процесс, эндогенный компонент, экспертный метод, эффективность, машиностроение.

This article the endogenous component of evaluating the effectiveness of public innovation policy. The technique allowed the evaluation to identify the main problems in the formation of public policy innovation in in engineering enterprises.

Keywords: innovation, innovation policy, innovation process, the endogenous component expert method performance.

Постановка проблеми. Ставши незалежною державою, Україна отримала у спадок планову інноваційну систему, яка